

אור

הגאולה

הספר שלי אתחלתא דגאולה

9 פר' בא ח' שבט תשע"ג

עיונים ועצות למעשה מתורות רביה"ק ■ עפ"י העמוד היומי בליקו"מ

לוח העמוד היומי			
יום	התאריך בחודש	העמוד בליקו"מ	ליקו"מ יו"ד ח"ב
שבת	ח'	לב:	ג'
ראשון	ט'	לד:	ד'
שני	י'	לה:	ה'
שלישי	יא'	לה:	ו'
רביעי	יב'	לה:	ז'
חמישי	יג'	לו:	ח'
שישי	יד'	לו:	ט'

חשיבות הלימוד

אך מכלל דבריו הבננו, שעקר כונתו היתה בפשיטות, ש**נשתדל לעין בתורות הקדושות והנוראות שגלה לנו להבין ולהשכיל כונת אותה התורה למעשה**. (כי זהו העקר כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה. כמבואר אצלנו כבר כמה פעמים, שכל עקר כונת רבנו הקדוש והנורא זכרונו לברכה בכל התורות שגילה, היה הכל רק ששביל המעשה, שנשתדל ונתאמץ ונתחזק בכל עז לשמר ולעשות ולקיים, ככל הנאמר בכל תורה ותורה.) ונח" שב דרכינו כמה אנו רחוקים מאלו הדברים המוזכרים בכל תורה ותורה, ונתפלל ונעתיר להשם, בריבוי הפצרות ובקשות ותחנונים שירחם עלינו ויזכנו, ויקרבנו ברחמיו המרובים, שנזכה לקים כל מה שנאמר שם באותה התורה, ונשפך שיחנו לפני השם יתברך על כל הדברים הנאמרים שם, שנזכה לקיימם ולהגיע אליהם בשלמות. (הקדמה לליקוטי תפילות)

תורה כ"א

כח הבחירה - בכח הרע

ס"ק ד': **וְדַע, שְׁזָה עֵקֶר כַּח הַבְּחִירָה, כָּל זְמַן שֶׁהַשֶּׁכֶל אֵין כָּל כֶּן גְּדוֹל לְהַבִּין הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, אִזִּי כַּח הַבְּחִירָה עַל מְקוֹמוֹ, כִּי יֵשׁ בְּיָדוֹ כַּח לְבַחֵר הַחַיִּים אוֹ הַפּוֹכוֹ; אֲבָל כְּשֵׁיכֻנס הַפְּקוּי הַזֶּה לַפְּנִים, וְאִז יתגדל השכל האנושי, ויתגלה לאנושי הידיעה והבחירה, אִז יתבטל הבחירה, כִּי אִז עַל יְדֵי גְדוּלוֹ שֶׁל הַשֶּׁכֶל, יֵצֵא מִגְּדָר הָאֲנוּשִׁי, וְיַעֲלֶה לְגִדְרַת מַלְאָךְ, וְאִז יתבטל הבחירה; וְזֶה זֶה עֵינֵק כַּח הַבְּחִירָה, זֶה שְׂאִין יוֹדַע הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה:**

הבחירה

המח מלא בקושיות, סתירות שונות ומשונות, פליאות, בלבולים. ודייקא זהו 'כח הבחירה'. אילו הכל היה ברור ומובן, ללא שום פליאה וקושיא, אזי לא היה שייך כלל בחירה. היש מי שיוותר על טוב נצחי בגשמיות ורוחניות? 'כִּי אִם יִשְׁיֵגוּ אֵלוֹ הַפְּקוּיִין וְיִתְרַצוּ כָּל הַקְּשׁוּיֹת, וְיִדְעוּ הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, תִּתְבַּטַּל הַבְּחִירָה לְגַמְרֵיהּ. וְאִם הִיָּה מִתְבַּטַּל הַבְּחִירָה הִיָּה מִתְבַּטַּל הָעוֹלָם, כִּי עֵקֶר קִיּוּם הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵי הַבְּחִירָה, וְעַל כֵּן לְעֵתִיד שֶׁיִּתְבַּטַּל הַבְּחִירָה, כִּי בְּאֶמֶת יִתְבַּטַּל זֶה הָעוֹלָם, וְהִיָּה חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, אִז בְּאֶמֶת יִשְׁיֵגוּ זֶה הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה. וְכֵן יִתְרַצוּ אִז כָּל הַקְּשׁוּיֹת וְהַסְּתִירוֹת, כִּי אִז יִשְׁיֵגוּ הַפְּקוּיִין הָעֲלִיּוֹנִים כָּל אֶחָד כְּפִי עֲבוֹדָתוֹ, וְיִגְיֵעוּ, וְיִסְרְחוּ בְּעִבּוֹדַת ה' יִתְבַּרְךְ, שְׁזָה יְהִיָּה שְׂכָר עוֹלָם הַבָּא.'¹ (ליקו"ה)

למה ירדנו לעולם?

מה היא מטרת הבריאה? למה ירדנו לעולם? ומה תפקידנו כאן בעולם? המטרה היא רק גלות

לקוטי-הלכות הלכה למעשה

עפ"י הדף היומי בליקו"ה

י"ד ח"א נדה ב. - י"ד ח"ב נדרים ושבועות ב.

א. וכשזוכה להיות חזק באמונתו ימים ושנים, ויעבוד את השי"ת בלי שום חכמות, רק באמונה ובתמימות, אזי אם יזכה יחמול עליו השי"ת, ויפתח לו שבילי השכל, ויוכל להשיג ולהבין מעט בידעתו יתברך. (ב - ה)

כי כשהאמונה טהורה, וקדושה, וחזקה, וסומך על אמונתו לבד, בלי שום שכל, ובלי שום ידיעה כלל, אזי זוכה לדעת את ה' בבחינת וארשתיך לי באמונה וידעת את ה', אמן ואמן.

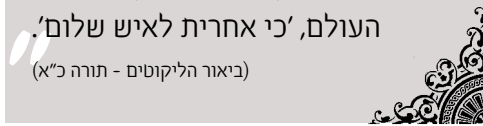
ב. מימי המקווה הם בחי' מימי הדעת שיתגלה לעתיד, שע"ז מעבירין הענינים דמכסין על עינין. (ב - ט)

ג. ע"י כל מיני פגם הברית נפגם הדעת, ומזה באים כל האפיקורסים והכופרים, וכל החולקים על צדיקי אמת. (ב - י"א)

ד. כי באמת הכל אחד כשמאמינים בצדיקים, מאמינים בה' יתברך. כי אי אפשר להאמין בה' יתברך בלא אמונת הצדיקים, כמו שכתוב, "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", כי הא בהא תליא. וכמו שאמר רבנו, זכרונו לברכה, כמו שה' יתברך נמצא בודאי, כמו כן נמצאים צדיקים בודאי בכל דור ודור. (ב - י"א)

ה. כל אדם בכל עת שעוסק בתורה ועבודה, הוא מיחד יחודים כל אחד כפי מדרגתו, כמו שאנו אומרים קדם כל מצוה ועסק התורה, לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכנתיה וכו'. (ב - י"ב)

אבל הבעל דבר והקלפות הנאחזים בהניצוצות המתבררים משבירת כלים על ידי היחודים הנעשים על ידי עבודת ישראל, מתגברים מאד בזה האיש העוסק לבררם על ידי עבודתו, שהוא בחינת יחודים. על כן כשעוסק איזה שעות בתורה ועבודה, מתייגע מחו ומתבלבל. ועל כן

ולהשיג דעת, שעל ידו יכירו וידעו את מי שאמר והיה העולם. "כִּי בַק בְּשִׁבְלֵי זֶה בְּרָא ה' יִתְבַּרְךְ אֶת הָעוֹלָם, וּבְשִׁבְלֵי זֶה הוּא יִתְבַּרְךְ מִקִּיָּם אֶת הָעוֹלָם, הַכֹּל בְּשִׁבְלֵי שְׂיִתְגַּלֶּה הַמֶּחֶם וְהַדַּעַת, שְׂיִדְעוּ הַכֹּל כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים, כִּי כֹלם בְּחֻכְהָ עֲשִׂית'. וכמו שְׂאִיתָא בְּזֶהר הַקְּדוּשׁ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה בְּגִין דְּיִשְׁתַּמְדְּעִין לָהּ."¹

מלחמת הרע

כשהרע רואה שהדעת דקדושה מתעורר. אזי מיידי הוא מכניס קושיות ובלבולים, בכדי להעלים את זה הדעת הקדוש. 'עַל כֵּן תִּתְּנֵךְ מִתְּעוֹרָר אֶת זֶה לְעִפּוֹת זֶה - שֶׁהוּא הַרְעַ שֶׁנִּגְדָּה הַטּוֹב, וְרוֹצֵה לְהִתְאַחַז לְהַעֲלִים הַדַּעַת הַטּוֹב, וְלִהְיוֹת שֶׁל דַּעַת דְּסִטְרָא אֲחָרָא, הַנִּמְשָׁךְ מֵעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דְּהִיָּנוּ הַמֶּשֶׁךְ בְּעֵמִי הַבָּא

כשהאדם רואה שמוחו נתבלבל מעבודתו שעסק איזה שעות, בהכרח הוא צריך לתת ניחא להמוחין, ולהתבטל מעבודתו ולישן קצת, או לדבר שיחת חולין עם בני אדם וכיוצא בזה, שזהו גם כן בחינת שינה, כמו ששמעתי מפי רבנו, זכרונו לברכה.

ו. החיות מה' יתברך הוא הקדושה, כי חכמה שהוא חיות נקרא "קודש" כידוע, וכשנסתלק החיות שהוא החכמה, שהוא הקדושה נמשכה הטמאה במקומה. (מקוואות א)

ז. אי אפשר להטהר מן הטמאה אלא על ידי מימי המקוה שהם בחינת מימי הדעת, בחינת כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. (הל' א)

ח. אין המים יורדין אלא אל הנמוך, דהינו מי שהוא שפל וענו, אף דברי תורה אין יורדין אלא אל הנמוך, דהיינו מי שהוא שפל וענו, כי המים הם בחי' הדעת, שעיקר הדעת נמשך מבחי' מ"ה, שהוא בחי' שפלות. (הל' א)

ט. מי שמשים עצמו כעפר וארץ, הוא דיקא מקשר לה, (הל' א)

וזה בחינת לה' הארץ ומלואה, המובא במאמר הנ"ל 'לה' הארץ' דיקא, הינו מי שמשים עצמו כעפר וארץ, הוא דיקא מקשר לה, וזהו בחינת מלא כל הארץ כבודו, 'מלא כל הארץ דיקא, מי שהוא כארץ ועפר, הוא דיקא מלא מכבודו יתברך בבחינת אשכנ את דכא וכו', כי כשיש לו גדלות, חס ושלום, אין ה' יתברך עמו, כי אין אני והוא יכולין לדור.

י. באר מים חיים יקר מאד, כי בכל מקום שמוצאין באר מים חיים, על ידי זה נפתח באר למעלה, ונתגלה אלקותו יתברך על ידי זה. כמובא בכתבים, (הל' א)

יא. עיקר התחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים הוא על ידי טבילת מקוה, כי כל מי שרוצה לצאת מטמאה לטהרה, צריך לטבול במקוה. וכן ישראל קדם מתן תורה הכרחו לטבילה במקוה, שזהו בחינת המקוה של שבוטות. וכן גר שבא להתגייר ורוצה לכנס לקדשת ישראל צריך לטבול במקוה, (הל' א)

יב. המקוה מציל מכל הצרות, כמו שאמר רבנו, זכרונו לברכה, בחינת מקוה ישראל ה' מושיעו בעת צרה. (הל' א)

יג. כל הדברים שבעולם הם משבירת כלים, וכל התאות וההנאות שבעולם הם בחינת אהבות הנפולות שבים משבירת כלי החסד. ועל כן כל הדברים שבעולם צריכים תקון, אפילו דברים המותרים כי אין דבר בעולם שלא יהא צריך כמה תיקונים, ועל כן אסור להנות מהעולם הזה בלא ברכה. (נדרים א - א)

על ידי הברכה בורא את הדבר שאוכל מחדש ובלא זה אסור לו להנות.

הדעת של הקשיות והסתירות ושהם מעלימין הדעת דקדושה.¹

חומרא דשמעתתא - חמור

אפילו ללימוד הלכה ממשך הס"א ספיקות, ובילבולים. זהו 'וימררו את חייהם בחומר ובבלבים' - החומר זה החומריות והגשמיות - הקושיות והספיקות, שזה היה הגלות הנוראה של מצרים, וזה הגלות הנורא היום. "כי אפלו חמרא דשמעתתא שיהם הקשיות שבהלכה גם כן קשה מאד לבררם, וצריך לסבל מרירות גדול לבררם, כמו שכתוב, וימרו את חיהם בחמור וכו' וכו'. וגם הם נקשין מהסתבת הידיעה הבא על ידי הסטרא אחרא כמו באכתבים, מפל שכן הקשיות שפוכיטין בעקר האמונה ובעקר דרכי עבודתו יתברך שזה העקר, כי לא הפדקש הוא העקר אלא הפעשה, שאלו הקשיות הם עקר בחינת חמרא דשמעתתא שנתקשן מבחינת חמור. ועל כן חמור לשון חמור, כי עקר התגברות החמור שרופה להתגבר על הצורה חס ושלום נקשן קושם, כי עקר הבחינה קושם."¹

זה לטובה!

דייקא המלחמה החזקה, וההתגברות מתוך תוקף הקושיות והלחיסה, הם אלו שמביאים את האדם, לדעת גדול יותר. "ובאמת זה לטובה גדולה, כי עקר הבחינה נקשן על ידי העלמה הזאת שיהם הקשיות, שעל ידי זה יתגבר הטוב על הרע, כדי שיזכו להקשין קדשת הפחין, להבין כי צדיק וישר ה', בק שאי אפשר להבין דרכו, ולהתחזק באמונה שלמה, ואזי זוכין לדעת גדול דיקא, על ידי הקשיות והעלמות, כי זה עקר מעלת הצדיקים והקשרים, שזוכין למה שזוכין, שהעקר סחמת שהיה להם בחירה שנתקשן מהקשיות. והם שברו הכל על ידי יגיעתם באמת בעבודתו יתברך. ועל כן ההקלם הוא תכלית הגלוי וכו' כידוע... ובאמת הכל לטובה, כי הסטרא אחרא לטובת העולם כדי שיהיה בחירה שעל ידי זה דיקא יזכו ישאל הקשרים והצדיקים למה שיזכו."¹

חמור הוא הגורם

וזה בחינת 'יששכר חמור גמם',² יששכר בחינת הצדיק האמת, שהחמור דיקא גרם לו כל השכר הטוב הפסון שיזכה, כי דיקא על ידי שיתגבר עליו חמור פזה שנתקשן מבחינת חמור מבחינת

חמורות הקשיות והסתירות וכו'. והוא התגבר עליו עד שפסלו וזכה לגלות הדעת האמתית כי ה' הוא האלקים. וגלה דעת התורה בעולם. על ידי זה דיקא יזכה למה שיזכה.¹

זוכים לעשירות

על ידי שזכה להתגבר על הקושיות, ולהמשיך אמונה ודעת דקדושה, על ידי זה זוכים לעשירות גדול. "וזה בחינת מה שנתגמם חמור גמם, עתיר בנכסין, כי על ידי זה זוכין לעשירות גדול דקדושה, (פסוקא בדבריו זכרונו לברכה במקום אחר שקל העשירות נקשן מהקשיות וכו') כי העשירות משמאל, כמו שכתוב, בשמאלה עשר וכבוד ושמאל, ושמאל סטרא דדינא, בחינת הסתבת הידיעה שמשם כל הקשיות, ומי שזוכה להתגבר על כל הקשיות שקשה לו על ה' יתברך, ועל צדיקי אמת וכו'. ומסתכל על האמת, והולך בדרכי התורה הקדושה, הוא זוכה על ידי הקשיות דיקא לעשירות גדול.

וזה בחינת 'מפסון זכה יאתה',³ מפסון לשון הצפנה והסתרה, שדייקא על ידי הקשיות שרופין להצפין ולהסתיר האמת, על ידי זה דיקא זכה יאתה, כי קושם כל העשירות.

1 יו"ד - הלכות פדיון פטר חמור ג. 2. בראשית מ"ט י"ד. 3. איוב ל"ז כ"ב.

כפרה זה החדרת דעת, אין אדם חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, הצדיק לוקח ממנו את הרוח שטות ומכניס בו דעת, הצדיק יכול להכניס באדם את הדעת שלא יבוא לידי עבירה. ואז כבר לא שייך להעניש אותו. כמבואר בתורה כ"א 'משנה פניו ותשלחהו' כשהאדם מחליף את הצורה שלו, אז משלחים אותו מכל הדינים. כי הבעל דבר יש לו את התמונה של האדם כשהוא עשה את העבירה, וכשהאדם עשה תשובה הוא קיבל פנים אחרות, ועל כן אי אפשר להעניש אותו, כיון שאין לו את הפנים כשהוא היה בעל עברה, הוא כבר התחפש, הבעל דבר כבר לא מכיר אותו, ולא יכול להעניש אותו. (באר הנחל - תורה כ"א)

תורה כ"ב

מי הם המרחמים באמת על הדור?

ממתקים דינים

האדם חי את חייו, וכל דאגתו ומחשבתו סובבת סביב איך להרוויח עוד, איך להצליח יותר וכו', אך מה עם המחר? מי מבטיח לך מה יהיה מחר? וכי לא ידוע הוא כמה כל חטא מזיק? כמה כל חטא רחמנא ליצלן נותן כח לאויבינו ולרע?

את כל זה הצדיקים הקדושים רואים, ובמסירות נפשם למען עם ישראל, הם הולכים ומוכיחים את עם ישראל, עד מתי תאהבו פתי, עד מתי לא תשובו

תורה כ"ב

כי יש מוכיחי הדור, והם בחינות רגלין; ונקראים רגלין, על שם שהם למודי ה', הינו שלומדין כפיכול את ה', שנותנין לו עצות. והם הולכים בשליחותו לישאל, להוכיחם ולהחזיקם להשם יתברך. ועל שם זה נקראים בחינות רגלין, על שם העצה, כמו שפרש רש"י על "וכל העם אשר ברגליך" ההולכים אחר עצתך, ועל שם ההליכה, שהולכים בשליחותו להוכיח:

אל השם? ובפרט ובפרט כשהם רואים שחס ושלום כבר נגזרה גזרה, אזי הם מוכיחים את ישראל, ועל ידי זה הם מבטלים את כל הגזירות מעם ישראל, וממתיקים דינים. "מוכיחי הדור שהולכים ומוכיחים הדור כדי להחזירם למוטב, הם מסתיקין הדינים, ומרבים שלום בעולם." (קיצור ליקו"מ ישן¹)

מוכיחי הדור

"כי הוא המוכיח והמבייש במידת העזות גם לפני יהושע, על פגם כל שהוא, ומכל שכן וכל שכן למי שחטא בחטא ועוון ממש.

ומה שקרא אותם בלשון רבים, שהתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, וגם נשמתו תתחלק לכמה ניצוצות,

גם בנועם דבריו הקדושים שאחר אמירת התורה, פירט ואמר לעניין קול המוכיח, שהוא בבחינת קול השופר של העזות, שבו נימול ערלת ועזות הבשר. (ביאור הליקוטים)

התנאי

אך יש תנאי אחד בכדי לתת את הכוח לצדיקים להמתיק דינים, וזה על ידי שמאמינים בהם ומקבלים את דבריהם, ואם חס ושלום אין אמונה, ואין מקבלים את המוסר מהצדיקים - מוכיחי הדור "נתקלקל שלום העולם, ונעשה גירושין ומחלוקת בעולם, היפך השלום, בבחינת 'ומתבל ינדוהו'".² מידה כנגד מידה, כי הצדיק רצונו לעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, וכשאין עושים שלום, על ידי זה נתקלקל שלום העולם.³

הנסיון אפילו לגדולי גדולים

"ושמעתי אותם מאבי ז"ל בשם מוהרנ"ת ששמע מפיו הקדוש, על אודות תמורת העזות דסט"א בעזות דקדושה, שיש שנוגע נגע התמורה הזאת גם בגדולי גדולים, שנאחז לפעמים גם במפורסמים האמיתיים, להעיז ולהתגאות כנגד הגדול מהם, בבחינת הרב והמוכיח, 'המלוך תמלוך עלינו'.

וגם אם אין בהם בענין הזה רק פגם דק מן הדק, אבל כל הגדול מחברו, גדול יצרו יותר, ובפרט בענין כזה, אשר עיני כל בית ישראל אליהם, והמחלוקת תתרבה אחר כך ממילא על ידי אנשיו ומקורביו, כפלי כפליים מכפי שיצא מפיו בעצמו. (ביאור הליקוטים)

1. קיצור ליקו"מ ישן - ס"ק א. 2. לשון רביה"ק בתורה ס"ק א. 3. ביאור הליקוטים, מפתח כ, עיין שם באריכות.

סיפור

השליח המופלא

חלפו ביעף כמה ירחים ושוב בא האיש אצל ישיבתו של ה"פני יהושע". שוב שלח את המשרת לביהמ"ד לגאון ה"פני יהושע" שילך החוצה... ללא שהיות יצא הגאון לעבר העגלה וראה שזהו האיש הנ"ל שאור-פניו קורן. פנה האיש להגאון ואמר לו "כאשר יתאכסן אצלכם הגאון ר' דובער תאמרו לו משמי שאי-אפשר שיהיה בריא ברגליו אם לא שיבוא אצלי!" כמו אז גם עתה נסע ועזב את המקום במהירות עד שלא היה זמן לשאלו מי הוא---

או אז הבין הגאון שהוא בבירור הבעש"ט הק'.

כחלוף עוד כמה ירחים בא הגאון ר' דובער לבית הגאון ה"פני יהושע" כדרכו בכל שנה ושנה בעת נסיעתו לקארליסבאד. סיפר הגאון ה"פני יהושע" להגאון ר' דובער את כל הדברים האלה ואמר גם-כן שאין זה כי אם הבעש"ט. הוסיף ה"פני יהושע" ואמר: "עצתי נאמנה, שיסע להבעש"ט כי לא דבר ריק הוא..."

----- המשך בשבוע הבא אי"ה -----

נכנס להיכל הלימוד, ניגש אל הגאון ולחש לו: "האיש היושב בעגלה מבקש מהגאון שיצא אצלו החוצה, כי דבר סתר יש לו לומר להגאון" השיב הגאון להמשרת כי אינו יכול לבטל תורה דרבים: "ובוא הוא לביהמ"ד וימתין עד סיום הלימוד" אך האיש השיבו "הדבר נחוץ כל-כך שהוא דוחה אף תורה דרבים..."

קם והלך לו הגאון להאיש הנ"ל, נתן לו שלום ואמר לו "מהו הדבר הנחוץ כל כך"? ענהו האיש בעל הפנים המאירות: "הנה השוחט שלכם מאכיל טריפות לכל העיר יותר מעשר שנים! כשתסיימו הלימוד תשלחו תיכף אחר השוחט והוא כבר יודה בעצמו" סיים האיש המופלא את דברו ונסע במהירות מהגאון עד שלא היה זמן להגאון לשאול להאיש מי הוא ונתפלא הגאון מהמראה הזה.

תיכף סיים הגאון לימודו ושלח אחר השוחט שיופיע בפניו. אכן, לא נפל דבר מכל אשר אמר האיש והשוחט הודה על הכל בכל... הבין הגאון ה"פני יהושע" שזה האיש הוא הוא הבעש"ט!

שמעתי בקהילת קודש וויטעפסק מגביר מופלג ונאמן רוח, ששמע מפיו נכד הרב הגאון האמיתי ה"פני יהושע", אשר כזה שמע מאבי בן הגאון הנ"ל:

ב ימיו של הגאון ה"פני יהושע", האיר לארץ ולדרים עליה אור שבעת הימים - "הבעל שם טוב" הקדוש. הגאון ה"פני יהושע" לא ראה מעולם את זיו פני הבעש"ט, רק שמע אודותיו.

בכל שנה היה מתאכסן במעונו של ה"פני יהושע" כבוד קדושת הרה"ג ר' דובער ממעזריטש, אשר נוסע היה בכל שנה לקארליסבאד, היות שכידוע היה חולה ברגליו. היה זה עוד בטרם היה הגאון הרב ר' דובער מתלמידי הבעש"ט, ובכל פעם כאשר דיברו מענין הבעש"ט, היה הגאון ר' דובער מדבר סרה על הבעש"ט...

פעם אחת למד הגאון ה"פני יהושע" עם תלמידיו בישיבתו הרמה. בשעת הלימוד נעצרה עגלה בסמוך לבית המדרש. משרתו של היושב בעגלה

"הצילני מקליפת המן עמלק, וזכני לקדושת מרדכי ואסתר"

"ונזכה להכניע, ולשבר, ולבטל, ולמחות, ולכלות, ולעקור קליפת המן עמלק מן העולם, שהוא תאוות ממון, ולהוציא כל חיות הקדושה ממנו, ולהשיב, ולהחזיר כל הניצוצות הקדושים, וכל חיות הקדושה לשורשם העליון שבקדושה, ולחזור ולעשות מהם תורה הקדושה. ונזכה להמשיך עלינו תמיד קדושת מרדכי היהודי ואסתר המלכה. " (ליקוטי תפילות נ"ו)

שובבי"ם

'שובו בנים שובבי'. ודרשו ז"ל שיצאה בת קול חוץ מאחר. יש לפרש בדרך צחות, כי לא יסתפק האדם בעצמו על התשובה שעשה בראש השנה ויום כפור וסוכות, כי אז כל אדם עושה תשובה ותפילה, ובראש השנה ויום כפור הוא תשובה מיראה, ובסוכות תשובה מאהבה, על כן בל יאמר האדם לאשר כבר יצא בתענית נפשו וסיגף עצמו יותר מכל השנה, על כן די לו בזה ולא צריך עוד עשות תשובה בימי השובבי"ם, לכך אמר שימים אלה לא יהיו בחשבון,

ושובו בנים בימי השובבי"ם, חוץ ממה שעשו בהימים הנרמזו בתיבת אחר, דאות ר' מורה על ראש השנה שר"ת הוא רי"ש, וכדאיתא בתיקוני זוהר וזה לשונו, 'אשתאר ר', איהי ראש השנה'. ואת א' רומז על יום כפור, שהוא יום אחד הנבחר בשנה, כאשר יסד הפייטן אחדת יום אחד זה בשנה [ביוצר של חזרת הש"ץ בשחרית דיו"כ]. ואת ח' רומז על ח' ימי הסוכות, ונעשה תיבת אחר, וזהו 'חוץ מאחר' ר' דייקא, שחוץ ממה שעשה תשובה בימים אלה הנרמזים בתיבת אחר, ישוב האדם בתשובה גם כן בימי השובבי"ם.

(פרי צדיק - סכתי"ק)

לחדד את השכל

באיזה תאריך נולד מוהרנ"ת?
.....
התשובה משבוע שעבר: אדל בת רבינו אמרה לפני פטירתה: "ברוך הבא, אבא" (גידולי הנחל כ"ח)

אילון, אילון

שְׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְדוּשׁ בִּימֵי חַנּוּכָה תַקס"ג, עֲנֵה וְאָמַר אֲנִי אֵילוֹן נֶאֱמַר. וְנִפְלָא מְאֹד, עִם עֲנָפִים וְנִפְלָאִים מְאֹד, וְלִמְטָה אֲנִי מִנְחָה בְּאֶרֶץ מִסְשׁ.

(חיי מוהר"ן - רמ"ה)

מעשה בחכם אחד, קדם מותו קרא את בניו ומשפחתו וצוה אותם להשקות אילנות. גם יש לכם רשות לעסק בשאר פרנסות, אבל בזה תשתדלו להשקות אילנות.

(סיפורי מעשיות ג' - מעשה מחיגה)

צדיק נקרא אילון

אמר, כל הצדיקים הגדולים הגיעו לפעולה ולפירוקה שהגיעו, אבל עמדו בזה, ואני ברוך השם בכל רגע ורגע נעשה איש אחר. ונתן טעם לזה שחולקין עליו, כי הצדיק נקרא אילון, ויש לו שרשים וענפים וכו', וכל צדיק קדם שפגיע למדתו יש עליו מחלקת. כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה האי תגרא דמיקא לבדקא דמיקא, ומצא שהפחלקת הוא בחינת סים, והסים הינו הפחלקת מריתיו אותו. אבל אני צריך שיהיה עלי מחלקת תמיד, כי אני הולך בכל פעם ובכל רגע מדקא לדרקא. אלו הייתי יודע שאני עומד עכשו כמו בשעה הקודמת, לא הייתי רוצה את עצמו לכל בזה העולם:

(חיי מוהר"ן - ת"א)

טובת המחלוקת שהגרעין הופך לאילון

שמעתי בשמו שאמר שפעל ידי הפחלקת שחולקין על האדם עושין לו טובה. כי על ידי זה יכול לגדל ולצמח כמו פשוטעין גרעין בארץ אם היתה כל הארץ אדוקה יחד לא היה באפשר שיגדל ויצמח מהגרעין אילון, ובהכרח שתחלק הארץ קצת כדי שיהיה מקום להאילן להתגדל. כמו כן על ידי הפחלקת שחולקין, על ידי זה נותנין לו מקום להתגדל ולצמח.

(חיי מוהר"ן - תק"ג)

"והשענו תחת העץ"

בא ראה שאברהם נטע אילון בכל מקום שדיורו שם, ולא היה עולה בכל מקום ככאוי, פקט לשעה שדיורו היה בארץ נענו, ובאותו אילון היה יודע מי שנגאחז בקב"ה ומי שנגאחז בעבודה זרה. מי שנגאחז בקב"ה, היה האילן פורש ענפיו ומכסה על ראשו ועושה עליו צל נאה. ומי שנגאחז בצל של עבודה זרה, אותו האילן היה מתעלה, וענפיו היו עולים למעלה. אז היה יודע אברהם ומזהיר אותו, ולא זז משם עד שנגאחז באמונת הקדוש ברוך הוא. וכך מי שהוא טהור מקבל אותו האילן, ומי שהוא טמא אינו מקבל אותו. אז ידע אברהם והיה מטהר אותם במים.

ומענין מים היה תחת אותו אילן, ומי שצריך טבילה מיד הפנים עולים אליו, ועולים ענפי האילן, אז ידע אברהם שהוא טמא וצריך מיד טבילה. ואם לא יבשו הפנים, ואז ידע שרוצה להטמא ולהשמר שבועה ימים.

ובא וראה, שאפלו בשעה שהזמין את הפלאכים אמר להם והשענו תחת העץ כדי לראות ולבדק אותם, ובאותו אילן היה בודק את כל בני העולם. והסוד משום הקדוש ברוך הוא אמר שהוא עץ החיים לכל, ולכן והשענו תחת העץ, ולא תמת עבודה זרה.

(זה"ק פרשת בראשית)

כשקוצצין אילן קודם זמנו כאילו הורגין נפש

לזכרון לרשם הפעשה שהיה בעת שהיה בדרך, שהיה ישן בחוץ על מטה והתחיל לצעק מאד בתוך השנה, ורצו כלם אליו והקוץ, ונכנס לבית ופתח ספר ואמר שפצא שם מבאר אותו הענין. כי אותו הבית הינו קרעטשטע [אכסניא] היה בנוי סדש מעצים יונקים, שלא נקנו עדין. ואמר שפתח את אותו הספר כמדמה שהיה מדקש, והיה כתוב במקום זה ששקוצצין אילן קדם זמנו כאילו הורגין נפש:

ומעשה שהיה כך היה, ששששן חלם לו שפנחים סביביו הרגים, ונתפחד מאד בתוך כך הסתכל וראה שפנחים אצלו וכו' והתחיל לצעק מאד עד שנתקבצו כלם אליו.

(חיי מוהר"ן - תקל"ה)

להוטי מוהר"ן

תורה כ"ב

כי כל הקולות הן קול צעקה, הן קול אנוחה, הן קול שופר, הן קול זמרה, הן קול צדיקי אמת ושאר כל הקולות דקדושה. כלם הם בחינת עזות דקדושה. ואפילו קול קשקוש הפטבעות של צדקה זה הקול הוא גם כן בחינת עזות דקדושה.

ועל ידיהם משברין עזות הגוף.

(קיצור ליקו"מ כ"ב)

המשך בשבוע הבא אי"ה